TISKOVÁ ZPRÁVA

Nová publikace Dětství pod hákovým křížem přibližuje každodennost dětí v období protektorátu

Praha, 9. listopadu 2026 – Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského (NPMK) slavnostně uvedlo novou kolektivní monografii *Dětství pod hákovým křížem*. Publikace nahlíží na válečná léta 1939–1945 z perspektivy, která v historických syntézách často ustupuje do pozadí – očima dětí a dospívajících. Slavnostního setkání v prostorách muzea ve Valdštejnské ulici se zúčastnili zástupci vědecké obce, humanitárních organizací, pedagogové i partnerské instituce.

Jaká byla každodenní realita dětí, které vyrůstaly v Protektorátu Čechy a Morava? Odpověď hledá autorský kolektiv ve složení Magdaléna Faltusová, Marie Fiřtová, Pavlína Kourová, Petr Matějček a Jakub Seiner pod editorským vedením Jana Šimka. Pět samostatných studií, opřených o dosud nepublikované materiály ze sbírek muzea, odkrývá svět protektorátní školy, povinností a všudypřítomného ideologického tlaku.

Kniha přibližuje proměny tehdejšího školského systému pod tlakem omezujících a represivních zásahů nacistické okupační správy. Analyzuje propracovaný administrativní systém školního sběru surovin, věnuje se dětským knihám a časopisům i jejich čtenářům, sleduje dopady války na autory a nakladatele dětské literatury a mapuje proměny podoby hraček v době válečného nedostatku. Závěrečná část rekonstruuje poválečnou „akci zámky“ Přemysla Pittra a Olgy Fierzové, která přinesla záchranu stovkám židovských i německých dětí poznamenaných válečnými útrapami.

Autoři nezůstávají u pouhého popisu úředních výnosů. Na základě školních kronik, dobového tisku a vzpomínek pamětníků dávají slovo konkrétním lidem a ukazují, že i v tísnivém totalitním systému zůstával prostor pro tichý odpor, hru, imaginaci a obyčejnou lidskou solidaritu.

Publikaci během slavnostního večera společně s vedením muzea a autorským týmem uvedl čestný host, historik a vedoucí katedry dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty UK doc. PhDr. Petr Koura, Ph.D. *„Máme tu knihu o dětské každodennosti, která dosud v našem prostředí v takovémto zpracování chyběla,“* vyzdvihl přínos publikace Petr Koura. Program večera doplnilo autorské a scénické čtení autentických úryvků z knihy a ukázek ze studentských recesí v podání herce Matěje Nechvátala.

Kniha *Dětství pod hákovým křížem* je určena historikům, pedagogům i široké veřejnosti se zájmem o dětské osudy v dobách nesvobody. Zároveň navazuje na stejnojmennou výstavu, která je v prostorách muzea nadále přístupná návštěvníkům.

Od úterý 10. listopadu 2026 je publikace v prodeji na recepci Národního pedagogického muzea ve Valdštejnské ulici 20, v půjčovně Pedagogické knihovny J. A. Komenského v Jeruzalémské ulici 12 a prostřednictvím online prodeje.

Kontakt pro média:

Dana Terragni

Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského

Tel.: +420 257 533 455

Mob.: +420 737 234 805

E-mail: press@npmk.cz